

VASÁRNAPI ÚJSÁG

KÖZHASZNÚ ISMERETEK' TERJESZTÉSÉRE.

597-dik Vasárnap. Kolozsvártt, October 12-én, 1845.

TARTALOM: A' férjek. 636 h. Steinthal és papja Oberlin 642 h. Újságok. 650 h.

A' férjek.

V.

A' nejét kényeztető férj.

(Az 591-dik számban megszakasztott cikk vége.)

Mikor bálba mennek, viszont más historia kezdődik: a' t. című férj úr legelsőben is az asszonyság öltöztén tart szemlét.

„Ennek a' köntösnek igen le van vágva a' nyaka... meghúlsz benne... e' meg igen szűk... szorít... szorítania kell...”

„Igen de, mikor mondom édes lelkem, hogy ez a' köntös egy cseppet sem szorít...”

„Oh, azt a' nők soha sem akarják elismerni... pedig avval a' szerfeletti szorítással, fűződéssel sok kárt tesznek magukban, sok nyavalyásznak maguknak...”

„Sokszor csak hallja az ember:

Na, ez 's ez az asszonyság szárazbetegségben halt meg... már e' még is csudálatos! hiszen mindig oly jó színben volt,... oly jó forma volt... ki hitte volna róla, hogy aszkorságos legyen.”

„De a' senkinek sem jut eszébe, hogy az 's az az asszonyság, nagyon vágyott karcsut mutatni, rendkívül fűzte magát 's gyomrát addig szorongatta, míg tüdőit tönkre tette.”

„Édes lelkem... hiszen látod övem mellé a' tenyerem is befér, ebből csak meggyőződhetek róla, hogy köntösöm nem szorít...”

„Perse bizony, a' tenyered is befér... jól tudod a' módját... beszívod magadat.

„Édes angyalom hidd el más köntös sokkal jobban áll neked... az egész éjszaka nem lenne jó kedvem, ha evvel a' köntössel jőnél bálba.”

Hogy a' disputának véget vessen, a' szegény nő utoljára is rá áll, más köntöst veszen. De ezt a' köntösét nem szereti úgy mint a' másikat 's a' bálba már csak ezért sem lehet oly jó kedve, mint különben lett volna; mert az egész éjszaka, mindig csak avval a' köntössel lesz teli a' feje, mely neki oly igen igen jól állott 's a' melyet vele férje ura minden igaz ok nélkül levettetett.

A' bálban... azt hiszik önök, hogy t. című férj urunk nejét kedve szerint táncolni hagyja 's maga is időt tölt a' hogy lehet? Csalatkoznak önök, férj urunk nejét szünetlen strázsálja, ha mindig éppen sarkában nincs is, de szemét egy pillanatig sem veszi le róla; 's pedig nem félti. Oh nem! a' nejét kényeztető férj, nem féltékeny! Szentül hiszi, hogy oly meg-

előző oly figyelmes, gondos férj mint ő nem minden bokrban terem.

„S éppen azért, neje iránti fáradhatlan gondosságát ez alkalommal is béakarja bizonyítani.

Azon teremben, melyben neje van, fel 's alá sétálgat 's neje alig járt egy française-t, férj urunk tüstént hozzá pattan:

„Nagyon fel vagy-é hevülve lelkescském?”

„Nem is igen nagyon.”

„De biz igen.. hiszen arczaid égnek... a' jövő quadrillba akarsz-é tánczolni?”

„Nagyon természetesen, el is ígérkeztem már.”

„Sajnálom, hogy elígérkeztél... egy kissé pihenned kellett volna.”

A' táncz után a' nőt tánczosa alig vezette vissza helyére, a' férj alakja töstént előtte áll, mint lázos beteg előtt az üldöző rém.—A' férj neje mellé telepedik.

„Milyen piros vagy angyalom;” megszólal férj urunk, nem kisebb aggodalommal, mint az anya, mikor gyermeke üterét tappintva, a' láz jeleit látja.

A' nő e' megjegyzést nagyon is feleslegesnek találva, elmosolyodik 's így felel:

„Hogy táncz után az ember egy kissé pirosabb, nagyon természetesen látom.”

„Szent igaz... de én téged így kipirulva még soha nem láttalak.”

A' nő erre a' szomszédnőjéhez fordult 's halkal azt kérdezi:

„Erősen ki vagyok-é pirulva?... olyan vagyok-é mint egy rák?”

—Dehogy, kegye nagyon jó színben van; férje nem tudja mit beszél. —

Ez alatt egy fiatal tánczos férj

urunk nejének egy pohár fagylaltat hoz.

A' nő a' fagylaltat elfogadja 's hozzá készül, de a' férje kezét megragadja 's így szól:

„Na persze! ebből bizonyédes lelkem tudom egy falatot sem eszel...”

„Miért ne? hiszen fagylalt...”

„Jól látom 's éppen azért nem akarom, hogy meg is kostold... nagyon fel vagy hevülve, megárthatna.”

„Hisz a' többi nő is tánczol, azután meg fagylaltozik...”

„A' többi nő tőlem csinálhat a' mit tetszik, mi bajom vele, de mi téged illet édes lelkem a' már egészen más... tudom a' természetedet... Fagylaltozni.. az Isten szerelméért ugyan mit is gondolsz ily megbocsáthatlan esztelenséget... Parancsolsz puncsot?”

„Jól tudod, hogy puncsot soha sem iszom, tudod, hogy nem állhatom: a' fagylaltat pedig halálba szeretem.”

„Abból bizony ez úttal semmi sem lesz.”

'S férj urunk a' nejének hozott fagylaltnak esik, előtte fel 's alá sétálva nyalogatja 's nem áttallja azt mondani:

„Felséges, dicső egy fagylalt!”

Kevés idő múlva a' hangászkar Strauss egyik kedveltebb keringője bevezetését játszandja...

Az asszonyka él hal a' keringőért 's felségesen is járja.—Egy nagyon jó tánczu fiatal áll elibe 's meghajtja magát, a' nő elfogadja. —Elindulnak; a' termet minden néző közbámulása és dicséretei közt már egyszer meg is kerülték. Azonban t. című férj urunk észre veszi, hogy neje tánczol 's töstént a' tánczosokon keresztül nyakra főre hozzá iramodik 's néhány oldal-dőfés és lábtapodás után szerencsé-

sen meg is érkezik, karját megragadva, nejét és tánczosát erőnek erejével megállítja 's a' legnyájosabb arcczal így szól hozzá:

„Nos mit mivelünk? Ugyan mit gondolsz?.. te és kerengő!!! de hálá Istennek itt vagyok 's ezt az esztelenséget megakadályoztathatom.“

„De hiszen tudod, hogy a' kerengőt lelkemből szeretem... 's miatta el sem is szédülök...“

„Hogy miatta el nem szédülsz meg lehet, de hogy a' kerengő neked árt az is igaz... Hólnap ágyba fekvő beteg lennél... sok orvost megkérdeztem e' tárgyban 's mind a' menyinyi azt mondotta, hogy a' kerengő a' gyenge idegzetű nőknek éppen nem való, te pedig édes babám nagyon, igen nagyon gyenge idegzetű vagy.“

—Hiszen még csak egy párszor kerüljük meg a' termet 's avval félbehagyjuk; közbeveti magát a' fiatal tánczos.

„Igen még csak egy pár kerülést...“
— esdekel a' nő.

De férj urunk kész lehetetlen, nejét karon csípi, helyéhez vissza viszi 's a' szegény minden protestatioja ellen is kendőt, shawlt, püspököt, burnoszt a' mi csak kezébe akad, mindent nyakára málhál.

Az asszony mérgébe majd megpukkad, de szólni nem mér. Az egész világ előtt csak, nem vész össze az ember 's különben is férjét rendkívül galantnak, jó feleség tartónak, őt meg a' legboldogabb nőnek hiszik.

A' vacsora ideje közelget 's a' nő a' háziasszonytól tudja, hogy csak a' nők számára lesz asztal terítve; ott legalább azt ehetik a' mit tetszik 's

nem lesz oka férje tiltakozásaitól rebegni. —

A' báli kedvetlenségek után a' vacsorában remél kárpótlást, különben is örömet vacsorál, némely nő az ilyszerű foglalatosságokat sem veti meg.

Részemről ebben semmi roszt sem látok; én a' jó étvágyu nőket rendkívül becsülöm.

De vacsora előtt egy félórával, férj urunk csak elő áll, karján neje kendője, püspökije csüng 's mind ezeket felesége nyakára veti e' szókkal:

„Tubácskám, a' szekér vár.“

„Hogy hogy, hát már haza akarsz menni?“

„Már! hiszen késő az idő.“

„De, mindjárt vacsorához ülnek.“

„Éppen azért... könnyen megeshetik, hogy valamiből még enni is akarnál... a' vacsora pedig nem egészséges... kiváltképpen neked, ki oly gyenge természetű vagy... tudod, hogy ott hon soha sem szoktunk vacsorálni.“

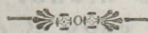
„Úgy de mikor az ember az éj nagy részit ébren töltötte, egészen más, mint mikor este korán lefekszik.“

„A' mindegy... nem akarom, hogy ma éjszaka vacsorálj; a' manóba! hát az egészség?... jer lelkecském a' szekér vár.“

A' férj nejét magával vonczolja; az asszonyka sirhatnék 's haza menet felfogadja magában, hogy férjével sem sétálni, sem színházba, sem ebédre nem megy.

Mit gondolnak önök az ily beczéztető férj oldala mellett boldog lehet-e a' nő?

Csak az az egy szerencse, hogy ez a' fajta nagyon ritka.

Steinthal és papja Oberlin.

(Zschokke szerint.)

(Folyta.)

Az utak szélei mellett Steinthalban kőfalakat húztak, hogy az ott határázódó lejtős szántókról a' jó föld le ne hulljon 's kárba ne menjen; a' réteket pusztító vizeket is vezették, vagy medröket méjjebben ásták.

Mi után a' völgy, megtakarítva és kiszárasztva, mindenütt béültetve és virítóvá lett, Oberlin gondoskodása is a' helységek békerítésébe és a' házak építésébe hatolt. Már csak az a' mód is, melyre parasztait tanította, miszerint az eddig a' házaik körül csemört okozó piszok gyanánt heverő trágyát különös gödrökben tartsák és a' földmivelésre használják, a' külső tisztaságra sokat tett; most az ő ösztönzésére lassanként csinos kő-házak emelkedtek az omladozó piszkos kunyhók helyébe, nagyobb részint kő pinccékkal a' burgonya eltartása végett.

Egy ház építése éppen nem csekély fontosságú tárgy. Már csak a' naphoz való helyes fekvésétől is sok függ. A' nap mindent megelevenít, élénk és derülté tesz mindent 's azért rettenetes ott lakni, hová sem nap, sem hold nem süt, mi nagyobb városokban sokszor megtörténik. A' naphoz alkalmazott építés a' kemen-cze melegét is hatalmasan gyámolítja és egy a' szerint értelmesen rendezett szoba sok tűzifát megkimél 's a' nyomasztó melegtől is véd. Nyárban tudni illik a' nap a' délnek fekvő lakszobát szinte el sem éri, mert mikor dél előtt 8—9 órákor e' szobára kezd sütni és 1—2 vagy 3 órákor elvégzi, akkor oly magossan áll, hogy csak

a' fedélre szolgál, a' szobába majd nem is süt. Télben pedig bésüt 's akkor igen jól esik. Tehát télben a' hidegtől, nyárban a' melegtől kevesebbet kell szenvedni. Márpedig még eddig csak két falu van, egyik Baviáriában, másik Magyarországon, mely a' naphoz alkalmazott építés szabályai szerint van rendezve. De száz év múlva már több lesz.

Miott fogtak szeretni a' steinthaliak jó papjokat mindezen fáradozásaiért! Azt kellene gondolni, igaz. 'S még is sokáig nem úgy volt. Mert a' pap nem csak az utakat és szántókat akarta jobbitni, hanem az embereknek is más szerűeknek kellett lenni. Hiszen ez volt tulajdonképeni hivattatása. De a' nép bosszankodott, ha a' pap vasárnap hibáikról beszéllett 's intette: hogy a' rossz szokásokról tegyenek le. Nagyon rossz neven vették, ha házi nyomoruságaikat, tisztatlanságukat, restségeket igaz neven nevezte. Egykor néhányon öszvebeszéltek, hogy azért neki fájdalmat okozzanak, a' mezőn megtámadják 's ily prédikációktól kedvét örökre elvegyék. Azonban még is nem volt mind egyik oly istentelen 's a' jó pap már „tudósítást kapott róla, mikor a' gonoszok még tanácskoztak. Egyszerre köztök termett: „Barátim“—monda,—tudom mit akartok 's azért jöttem, hogy az út fáradságától megkiméljek az által, hogy magamat kezetekbe adom.“ A' mellett egyenesen szemökbe nézett 's homloka derült volt. E' tekintetre mindnyájan magukba térének; 's bocsánatot kértek tőle. E' pillanat oltá többé senki sem visszalodott vele 's mindenik szívére vette, ily erkölcsökkel gazdag papjának intéseit.

Mikor a' jó lelkész Oberlin Stein-

thalba jött, sehol mesterséget nem űztek. Ha szekér vagy valami egyéb romlott, más helységbe kellett kijavíttatni vagy újat csináltatni, miben hó vagy víz áradás sokszor gátlást okozott. Oberlin azért, mint már tudjuk, előbbször a' legszükségesebb eszközökből állított egy kis raktárt, azon áron adván, melyen vásárolta. Később ifjú embereket, kiknek kedvök volt rá, saját költségén küldött el, hogy kőmives-, asztalos-, üveges-, kovács és kerekesszobák többféle mesterségeket megtanuljanak, úgy hogy néhány év múlva Steinthalban mindeféle mesterembert hetett találni, milyenek csak más nagyobb falukban is szoktak tartozkodni.

Oberlin az orvosi- és seborvosi mesterségben némi ismeretekkel bírt, de minden esetre még sem érte ki velök. Azért hallgatói közül egy alkalmas ifjú embert, hasonlólag maga költségén Straszburgban az orvosi tudományra megtaníttatott; ez néhány év múlva vissza tért Steinthalba's az ő falunak a' legnagyobb szolgálatokat tette.

Ezen intézetek által már sok pénz maradt Steinthalban, mit addig más helységekbe kellett vinni. Mivel már a' pityóka's egyéb czikkek is sok pénzt hoztak bé Steinthalba, könnyen át lehet látni, hogy a' népességnek hová tovább birtokosabbnak kellett lenni.

Most már minden ember szerezhetett magának vásárnapi ruhát's minden vásárnap és innepnap megjelenhetett az Úr házában.

Midőn a' fáradhatatlan pap látá, hogy közönsége több bizalommal kezd hozá lenni, új javítást határoza behozni. Egy kicsin gazdasági társaságot állított fel, mit a' straszburgi gazdasági egyesülettel összevontatásban tett. Ez utóbbi, hogy a' steinhaliakat többre is ösztönözze, 1805-ben 200 fran-

kot küldött, mely összevet azok közt osztának ki, kik a' fa iskolák állításában és a' gyümölcs fák oltásában magukat leginkább kitűntették. Ez hatalmason sarkalta mindegyiket.

A' jó pap is ezzel új bátorságot vőn. Már rég igyekezett a' marhafajtákat szaporítani és nemesíteni. Jól tudta, hogy a' marha tenyésztésnek a' földmiveléssel szügyenyben kell állani és hogy a' trágya jósága ismét a' kóst jóságához mérséklődik. Azon közönségnek tehát, mely a' legszebb bikát tartandja, a' marha fajta javítására, saját vagyonából, jutalmat ígért's ezzel abban is élénk vetélkedést támasztott.

Mind ezen javítások közt lelki hivatást legkisebbé sem mulatta el. — Hogy az ifúságot is előkészítse azon munkára, mit a' korosabbakkal elkezdet, minden 14 napban két reggeli órán tanítást tett a' felserdült fiuknak mindenből minékké mint földmiveseknek és keresztyéneknek fontos lehetett.

Kezdetben, mint már jelentettük, a' waldbachi népség csak mintegy öt—hat száz lélekből állott. E' szám lassankint 2000-en felyül ment.

Most már a' föld nem volt elegendő Steinthalban, hogy minden kez foglalkoztasson. De a' pap erről is tudott tenni. Béhozta t. i. a' kézzeli gyapott fonást, a' legjobb fonóknak jutalmat adott's ez az új iparág oly derekul sükerült, hogy később a' steinhaliaknak egyetlen egy év alatt 32000 frankot, (mintegy 8000 tallért,) hozott bé. Bizonyyal nagy összev, azon szegénységgel összev hasonlítva, miben a' steinhaliak régen tespedtek. Szalma fonással és sok család foglalkodott. A' tehetőség is azzal együtt az erkölcsök mindenütt láthatólag emelkedtek. Egymás közt békések, idegenek iránt, kik most sokszor jöt-

tek közikbe, becsületté teliesek és nyájasok lettek. Féltek az Istent 's parancsait tisztelték.

De még is egy gondtól nem volt ment a' jó pap, hogy t. i. mennél több gyárok állnak fel minden felé, azon mértékben a' steinhaliak munkája is megapad. Mert fonógépen sokkal több fonalat lehet lejáratni mint emberi kezek által és azért senki többé guzsalyról nem fontat, mihelyt fonógépek állanak fel, mivel ezek által természetesen olcsóbban is kaphatja a fonalat. De, ki Istenben bizik, nem épít fövényre. Azért bizd Istenre útadat, ő jól intézendí.

Ez igazság mutatkozik e' szükségben is. 1812-ben hallá meg egy gazdag fábrikás Legrand úr, Oberlinről 's Steinthalról a' hirt. Maga eljőve oda és annyira megtetszett neki, hogy egy gyárt, mely eddig más helyen működött, ide áttenni határozá. Két év múlva már teljes folyamban volt 's a' szövő székek száma évről évre szaporodott. Ezeket a' pap kivánságára, többnyire az embereknek saját házaikhoz adták.

Ere nem csak egy oka volt, az az mert a' gyárokbán sok ember kevés szobákba szorult 's az nem egészséges. De könnyen el is romolnak az emberek ily gyárokbán 's az a' jó Oberlinnak leginkább fájt volna. Mert ő azt akarta, hogy az ő szeretett meggyéje ne csak vagyonos, hanem jó és kegyes is legyen. Mert csak így lehet az ember igazán boldog. A' ki rossz gondolatokat táplál magában, az szerencsétlen, ha meg oly gazdag is.

Ily rendezet mellett pedig az emberek folytathatták földmívelésüket 's a' hosszú téli estvéken vagy rossz időkhöz ha mezőre nem mehettek 's nyárrban is mikor a' kertben vagy mezőn semmi dolgok nem volt, szövő-

székbe ülhettek 's életszükségeiket kikereshették. Ily módon a' szülők is jobban gondoskodhattak gyermekeikről 's vigyázhattak, hogy valami rossz ne történjék velök.

Így a' gyár az egész vidéknek áldása lett.

Ha régebben valaki kölcsön pénzt volt kénytelen kérni, nagyon bajos volt, oly tehetős emberre találni, a' ki kölcsön adjon. Senki örömet nem adott, mivel az emberek szegényebbek voltak, mint sem vissza fizethessék, ha akarták is, és ha valóban kölcsönöztek nekik egy két tallért, háromszorta több kamatot kellett róla fizetniök, mint mások fizettek. Oberlin ezen is igyekezett segíteni. Maga nem adhatott ki tőkét, mert kevés vagyona volt. De neki Straszburchban a' szokott kamatra örömet adtak a' mennyi csak kellett. Ezt arra használta, hogy Steinthalban egy hitelező cassát állítson fel. Abból minden steinhali lakos illő kamatra pénzt kaphatott, ha szüksége volt rá. A' fő dolog csak a' volt, hogy a' határnap kitelével minden ember pontosan visszafizesse a' tartozását. Ki ezt nem tette, jókora időkhöz nem tarthatott számot, hogy a' hitelező cassából ismét kap valamit. Mily haszonnal teli volt ez az intézet, mind egyikre nézt, könnyű átlátni.

De még egy más baj is mutatkozott. Az embereknek nagyobb része már régebb egy 's más aprósággal adós volt. Mindig intették és szorongatták azért őket 's sok nyugtalanságuk volt miatta. Mind egyszerre megfizetni sem lehetett, 's Oberlin apjuk, így nevezte, most a' jó papot minden ember, jóvaslá nekik, hogy még egy pénztárt állítsanak fel, mit lerovó pénztárnak neveztek. Ebbekerestökből valami-

keveset rendszeresen mindig beadtak. Ez senkinek nehéz nem volt. Ezen csekélyiségekből azonban csak hamar szépecske öszveg gyűlt, melylyel minden embernek adóssága lefizetődött. A' Steinhaliak most maguk is alig foghatták meg, hogy ily módon adósságtól miként menekülhettek meg. Ha ezen csekélyiségeket a' pénztárba bé ne adják, hanem maguknál tartásák, úgy ezek a' kis öszvegek a' többivel együtt ismét elköltek 's az adósságok évek mulva is megfizetve nem lettek volna.

Ha ezt minden ember átlátná, 's valami csekélyiséget minden héten eltenne, akkor minden ember csak hamar egy kis tőkécskét mentene meg öreg napjaira és gyermekei számára és előre nem látott szerencsétlenség esetére. Akkor több gazdag, mint szegény ember lenne.

Ha ki meg akar gazdagodni, ne várjon örökségekre, ne tegyen lottériára, én jobb módot tudok, csak hogy legyen munkás az ember. Lehet valakinek kedve reá, én hát a' titkot elárulom; tehát földolog a' szorgalom és hogy egy óra is hijabane teljék; mert ha hetenként csak két órát henyél az ember, már egy év alatt 104 órát és 10 év alatt 1040 órát vesztett el. Ki minden nap csak egy órát elalszik vagy különben elkorhelkedik, 10 év alatt 3640 órát vesztett 's 3640 óra alatt mit nem nem lehetett volna dolgozni, ültetni és szerezni?!

Csak szerezni még nem elég,
Megtakarítani is kell még,

'S minden dolgod jól rendezni,
Ha nem akarsz majd ehezni.

Ki tehát valamit szerezni és gyűjteni akar, tudjon gazdáskodni az idővel, mint a' pénzzel is, mert az

óra perczekből, a' forint krajczárok-ból áll.

Ki minden héten csak egy garast vét a' mentő perselybe, egy év alatt 2 forint 36 krajczári, tíz év alatt 26 forintot tett belé; 's ki minden nap egy órát dolgozik 's azzal egy garast nyer 's ezt megkiméli, 30 év mulva már 547 forintja van öregségire eltelve vagy gyermekeinek hagyhatja. 'S ha oly takarékos pénztár volt közel, hová pénzt adhatta, akkor a' kamatokkal együtt szépecske öszveggel van többje.

Az én apám házával szembe lakott egy ember, kit a' faluban a' gazdag kovácsnak neveztek, de a' kitől gazdagságát senki nem irigyelte, mert jól tévő volt 's segített a' hol tehetete. Gazdagságát sem örökségben nem kapta (sőt inkább minden ember tudta, hogy apai telkét adóssággal terhelve vette át) sem házasság által nem nyerte, sem soha lottérián szerencsét nem vadászott. De szorgalmas, takarékos és nagyon értelmes ember volt, ki korán reggeltől fogva estvig mindenről maga gondoskodott, mi csak a' háznál történt 's a' gazdasághoz tartozott.

Ha tehetősségéről jött szó elé, egy szép betűkkel beírt lapra mutatott, mely mint egy kép rá mába foglalva asztala felett függött. Nézzétek itt az én receptem, minek legtöbbet köszönhetek. Az írás e' volt:

Csak azt vásárolj mi okvetetlen szükséges!
Kevesebbet adj ki mint kellene!
Kevesebbet végy bé mint lehetne!

Ez az egész mesterség, szóla tovább, a' pénz megtakarítására. Ki csak annyit vásárol, mennyire okvetetlen szüksége van és a' mit telieséggel el nem kerülhet, ha más fe-

lól a' keresésben szorgalmas, év végével bizonyosan mindig lesz egy kis megtakarított pénze.

Ki öt forintot szánt egy kalapra 's négygyel veszen, az ötödiket takaréknak pénztárba teheti.

Ki 10 forintot veszen bé 's elég állhatatos csak 9-et venni el 's a' tizediket félre tenni tartalék pénznek, ezt majd bámulatosan megneveli.

(Vége következik.)

Ujságok.

Fegyvernynyugvás lett két ellenséges hatalmasság közt, kiknek egymás elleni dühöngése nem bántotta ugyan az europaisúlyegyent, sem nem háborította meg a' fejedelmek nyugalma, de minket magyarokat nagyon megijesz et és már már, kétségbe ejtett vala, hogy vége az ízlés és humanitás országának közöttünk, mert ezeknek vitéz apostolai egyik a' más hajába kaptak 's hamis profétának gunyolva e' más hatalmasan döngöttek vala. Értjük ama két hatalmaság alatt a' Pesti Divatlapot 's a' Honderüt vagy Vahot Imre és Horváth Lázár urakat. Köszönet nekik különösen a' megrebbent hölgyek nevében, hogy a' béke szent csókolását megejték 's ezental csak lapjaikat nézendik rossz szemmel, de egymás személyét eltérni fogadák. A' franczia lapok szerint Soult és Bugeaud marsalok is kiengesztelődtek egymással. Nem tapogatjuk ez úttal az alig hegedt sebet; de az igazságnak tartozunk azon nyilatkozattal, hogy mi P. Horváth Lázár urat köztünk lakásban mindig szép tehetségű, tudományokkal foglalkozó, becsületes, jelle-

mes 's elmés társalgásáért közönségesen kedvelt embernek ismertük. Hogy most is a' régi lábón áll, jelen szép pályája és viszonyai tanusít.

Bezzeg nem így áll a' pityóka állapotja Europa több országaiban. Bizonyos métely vesztegette meg az idei termés két harmadát, mi főképp a' szegény Irlandra szörnyű nagy csapás: A' gazdák és szakértők mindenütt nyomozák a' kórság okait 's jövőrei meggátolhatásának legjobb módját.

Ismét zúgatják, hogy a' burgosok minél előbb alkotványt fognak nyerni. Addig 's addig, hogy parient montes...

Figyelemre méltó tünemény, hogy a' catholicisunos, mialatt oly sokat vesz el Németországon, majd nem annyit nyer vissza Nagy Britanniában. A' püspüki egyház hivei, kik a' pusey-i amphibialis állásponton valának egy idő óta, egymásra térnek a' catholica vallás ölébe. A' puseyiták szerint csak a' sacramentumokban az üdvösség bizonyossága, ez pedig csupán az anyaszentegyházban feltalálható, az anyaszentegyház viszont csak ott van, hol valódi papok szolgálnak az oltár körül, valódi papok pedig csak azok, kiket jogszerű püspökök szenteltek fel hivatalukba, jogszerű püspökök nem lehetnek mások, mint a' kik canon szerinti szakadatlan következésszerűrendben vették át hivataljokat az apostoloktól. Ez az egyházi logica.

Gabonaár. Kolozsvárt oct. 9-én kisvécája váltó garasban; Tisztabúza 50. Elegybúza 42. Rozs 30. Törökbúza 50. Zab 16. Egy font marhahús 9 ½ kr